

Litteratur.

- 1) U. BERGSTRÖM & G. SVÄRDSON: Ringmärkningar och fågeliakttagelser vid Ölands södra udde under hösträcket 1938. Fauna och Flora 1939.
- 2) R. DROST: Nordsee-Wanderung eines Haussperlings. Vogelzug 7. Aarg. 1936.
- 3) —: Erster Nachweis der Abwanderung eines Helgoländer Haussperlings. Vogelzug 9. Aarg. 1938.
- 4) C. DUPOND: Oeuvre du baguage des oiseaux en Belgique. Le Gerfaut (Ref. i Vogelzug 1934 o. fl.).
- 5) HEINRICH GÄTKE: Die Vogelwarte Helgoland. 1900.
- 6) C. T. HOLMSTRÖM o. fl.: Våra Fåglar i Norden. I, 1942.
- 7) HALFDAN LANGE: Fugletræk over Falsterbo. Naturens Verden 1939.
- 8) GÜNTHER NIETHAMMER: Handbuch der deutschen Vogelkunde. I. 1937.
- 9) GUSTAF RUDEBECK: Preliminär redogörelse för fågeliakttagelser i Skånör och Falsterbo hösten 1942. Vår Fågelvärld Nr. 1. 1943.
- 10) FINN SALOMONSEN: Aves. Zoology of the Faroes. 1935.
- 11) OTTO STEINFATT: Vogelzugbeobachtungen auf der Pyrenäen-Halbinsel, Herbst 1932. Vogelzug 4. Aarg. 1933.
- 12) FRIEDERICH TISCHLER: Die Vögel Ostpreussens und seiner Nachbargebiete. I. Teilband. Königsberg 1941.
- 13) Wanderungen beringter Haussperlinge. Vogelzug 9. Aarg. 1938.
- 14) H. F. WITHERBY o. fl.: The Handbook of British Birds. Vol. I. 1938.
- 15) HERLUF WINGE og R. HØRRING: Fuglene ved de danske Fyr. (6.—57. Aarsberetning om danske Fugle). Vidensk. Medd. fra Dansk naturhist. Foren. 1888—1939.
- 16) N. FABRITIUS BUCHWALD: Bidrag til Kundskaben om Hesseløs Hvirveldyrfauna. D. O. F. T. 23. Aarg. 1929.

Nøddekrigen, *Nucifraga caryocatactes* L., i Danmark i Vinterhalvaaret 1943-44.

Af POUL JESPERSEN.

Da Professor BERTIL HANSTRÖM, Lund, i Efteraaret 1943 meddelte Dr. phil. GUNNAR THORSON, Zoologisk Museum, København, at der paa det Tidspunkt passerede ret betydelige Flokke af Nøddekriger ned gennem Skaane, henvendte sidstnævnte sig til mig, der foranledigede, at der blev udsendt en Opfordring til D. O. F.'s Medlemmer om at indsende Meddelelse om iagttagne Fugle her i Landet.

Der indkom en Del Oplysninger, men det maa dog siges straks, at Danmark i Efteraaret 1943 kun i ringe Grad blev

berørt af Nøddekrigens sydgaaende Træk. Der er derfor ikke Tale om en Indvandring i Sammenligning med de store Invasioner, der gentagne Gange i dette Aarhundrede har fundet Sted her i Landet, nemlig i Aarene 1900, 1911 og 1913. Det indkomne Materiale er sendt til Tandlæge P. O. SWANBERG til videre Bearbejdelse, men da det formodentlig kan være af Interesse at faa en Oversigt over de hjemlige Iagttagelser her i Tidsskriftet, gengives de indkomne Oplysninger nedenfor i sammentrængt Form.

Den først iagttagne Nøddekrige meldes fra Roskilde den 30. Sept., men efter de indsendte Oplysninger synes Flertallet af Fugle først at have vist sig i Tiden fra midt i Oktober til midt i November. Fra December er der relativt faa Meddelelser ligesom senere paa Vinteren, og det er derfor utvivlsomt kun faa Fugle, der har overvintret her i Landet. Enkelte Individuer er set endnu i Marts og April — sidste Fugl iagttaget 14. April —, men det er selvsagt umuligt at sige, om disse har været Fugle, der har overvintret her i Danmark, eller muligvis Fugle, der har været paa Gennemrejse nordpaa.

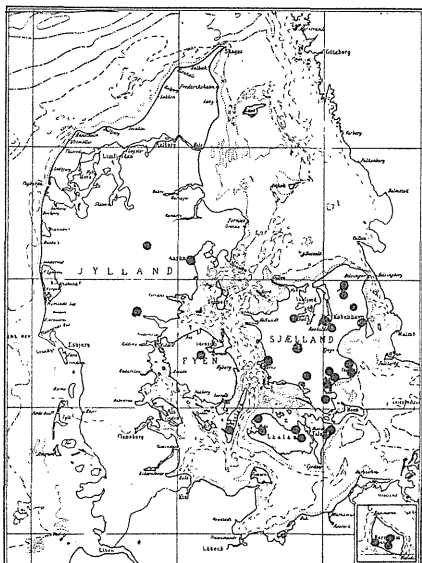
Saavel paa Sjælland som paa Lolland-Falster er de første Fugle set omkring 1. Oktober, paa Fyn 10. Oktober og i Jylland 20. Oktober. Fra de to sidstnævnte Landsdele foreligger dog kun ganske faa Meddelelser, men det er paafaldende, at de 3 Iagttagelser, der findes fra Jylland, alle ligger inden for Dagene 20.—24. Oktober. Det er endvidere ret mærkeligt, at den første Nøddekrige paa Bornholm — af ialt 6 Iagttagelser — er truffet saa sent som 10. November.

At dømme efter det foreliggende Materiale af Iagttagelser har Nøddekrigen vist sig langt talrigere paa Sjælland og Lolland-Falster end i de vestligere Egne af Landet. Selvom der utvivlsomt findes relativt langt flere Medlemmer af D. O. F. paa Sjælland end i de øvrige Landsdele, er det dog ganske paafaldende, at der f. Eks. fra Jylland, hvor adskillige ivrige Ornithologer er bosiddende, er indløbet saa faa Meddelelser. Man kan derfor sikkert gaa ud fra, at Nøddekrigen har vist sig i størst Antal i de østlige Dele af Landet, hvad der da ogsaa er naturligt, hvis Trækket er passeret ned gennem Sverige. Paa det vedføjede Kort er afsat Lokalteter, hvor Nøddekrigen er iagttaget i Vinterhalvaaret 1943-44.

Som sædvanlig synes Flertallet af Fugle at have tilhørt den sibiriske Race *Nucifraga caryocatactes macrorhynchus* (Brehm), men der har at dømme efter opgivne Maal utvivlsomt ogsaa vist sig enkelte af Nominatformen *Nucifraga caryocatactes caryocatactes* (L.).

Bornholm.

Pedersker $10/11$ 1 Stk., Aakirkeby $3/12$ 1 Stk. og Rønne $31/12$ 1 Stk.; sidstnævnte havde Nøddekærner som Maveindhold (Konservator A. R. WINDEBALLE, Kbhvn.). Uden nærmere Lokalitetsangivelse: $29/11$ 1 Stk. og $11/12$ 1 Stk. (Forpagter A. VALENTINER — Grosserer CHR. KRÜGER).

Nøddekrigen's Forekomst 1943-44.

Sjælland.

Hillerød $29/11$ 1 Stk. (Konservator C. M. POULSEN, Silkeborg). — Lillerød $23/11$ en Flok paa 24 Stkr. (Konservator U. MØHL-HANSEN — Dr. phil. G. THORSON). — Holte $24/10$ 1 Stk. ved Næsseslottet (A. R. WINDEBALLE) og samme Dag 1 Stk. i Dronninggaards Alle (Kontorchef AXEL KOEFOED).

Søborg ved København $22/3$ 1944 1 Stk. set i flere Minutter paa 5 Meters Afstand (Lærer P. AALUND — Cand. theol. HALFDAN LANGE).

Roskilde. I Byparken $30/9$ 1 Stk. (A. R. WINDEBALLE). — Et enkelt Individ holdt til paa et bestemt Sted i Boserup Skov, hvor den blev set adskillige Gange i Januar og Februar 1944 (A. R. WINDEBALLE).

Holbæk $6/11$ 1 Stk. (Adjunkt PELLE JØRGENSEN — A. R. WINDEBALLE) og $11/11$ 1 Stk. (C. M. POULSEN). — Ortved ved Ringsted ca. $20/10$ 1 Stk. og Korsør $8/11$ 1 Stk. fundet død (HALFDAN LANGE).

Store Hedinge $16/10$ 3 Stkr., der opholdt sig ca. 10 Dage i en Have, hvor de fortærede en Mængde Nødder (Lærer CARL HANSEN, Renge) og $28/10$ 1 Stk. (C. M. POULSEN).

Fakse $17/10$ 1 Stk. (ALFRED E. HØYER). Fakse Ladeplads $9/11$ - $11/11$ 1 Stk. (Lærer O. CHRISTENSEN) og i samme Dage set op imod 20 Stkr. i Fakse (Dyrlæge GORM JENSEN). Faureby $12/11$ 1 Stk. (GORM JENSEN) og omkring $12/11$ mindst 25 Stkr. i Strandegaard Dyrehave ved Fakse Ladeplads (Forstelev DYBBROE — O. CHRISTENSEN). Faureby $15/11$ ca. 10 Stkr. (GORM JENSEN). Fakse Ladeplads $2/12$ 1 Stk. og ligeledes $14/4$ 1944 1 Stk. (O. CHRISTENSEN).

Holmegaard, N.Ø. for Næstved, $2/10$ 1 Stk. (HALFDAN LANGE). — Forstelev DYBBROE meddeler $20/2$ 44 at have set ca. 30 Stkr. ved Lekkende (O. CHRISTENSEN).

Falster.

I Tiden ca. 1.—14. Oktober strejfede nogle Smaaflokke paa 5-6 Stkr. langs Falsters Østkyst, Syd for Corselitze (O. N.). — Sidst i Oktober og først i November set 1 Stk. (samme Individ) lige ved Corselitze (Godsforvalter VALENTINER — Cand. mag. L. EDELBERG).

Lolland.

Midt i Oktober 1 Stk. set N. for Sakskøbing og først i November 1 Stk. i Nærheden af Nakskov (O. N.). — I Oktober 1 Stk. ved Roløkke, Vestlolland (Maler ERIK PETERSEN). — I November iagttaget et Par ved Oreby pr. Sakskøbing („Jagtvennen“ $15/3$ 44).

Langeland.

Humble $4/11$ 1 Stk. (Konservator C. M. POULSEN).

Fyn.

Odense Omegn $10/10$ og $19/10$ 1 Stk. (C. M. POULSEN).

Jylland.

Jelling Skov ved Vejle $20/10$ 1 Stk. (Lærer HENRY BAYER, Jelling). — Syd for Silkeborg $23/10$ en Flok paa 16 Stkr. og Viby ved Aarhus $24/10$ „en lille Flok“ (C. M. POULSEN). — Endvidere kan det anføres, at Konservator JOHS. LARSEN, Aabyhøj, og Konservator H. KLÜWER, Fredericia, begge meddeler ikke at have haft Nøddekriger til Udstopning i Vinteren 1943-44.

Efterskrift.

Senere er modtaget følgende Oplysninger, der ikke er afsat paa Kortet Side 116: Slagelse $28/10$ 1 Stk. og Pedersker, Bornholm $31/12$ 1 Stk. (Konservator AUGUST SØRENSEN, Horsens).